

EL

MAGAZÍN

Núm. 279

Divendres, 2 de juny de 2023

ECONOMIA ■

La baixa productivitat de l'economia espanyola preocupa els analistes

SALUT ■

Alguns consells per alleujar els símptomes de la sinusitis

ALBERT LLIMÓS

A portrait of Joan Maria Morros, a middle-aged man with a beard and glasses, wearing a blue shirt and a dark jacket. He is standing in a narrow, historic street with stone buildings. The background is slightly blurred, showing other people in the distance.

JOAN MARIA MORROS

“Hem de lluitar contra les ‘fake news’”

ENTREVISTA

JOAN MARIA MORROS

“L’educació mediàtica hauria de ser un objectiu de país”



Joan Maria Morros (Igualada, 1970) és una veu coneguda en el món de la ràdio, que l’apassionava des de que va començar a l’emissora de la seva ciutat. Actualment és el cap d’Informatius de RAC1. I des de fa cinc anys, és també el degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya, en un moment clau. El combat de les ‘fake news’, el prestigi del periodisme, la precarietat laboral o la intel·ligència artificial són temes que marquen el futur de la professió.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

Comencem per l’actualitat. Venim d’unes eleccions i n’encarem unes altres, per sorpresa, d’aquí a menys de dos mesos. És un moment en què els periodistes reben pressions polítiques?

Per als mitjans d’àmbit local, acabem de passar les eleccions que potser són més complicades, perquè sempre pot haver-hi una relació més estreta –per coneixement i convivència– amb els polítics. I pot haver-hi la temptació de fer algunes trucades o *recomanacions*. Des del Col·legi de Periodistes de Catalunya (CPC) defensem que el periodista ha de treballar sempre amb llibertat absoluta, perquè és l’única manera que pugui explicar el que està passant. I que la gent tingui els elements per fer-ne la seva pròpia valoració. Nosaltres hi som per això: per donar cobertura, per resoldre dubtes. Per sort, n’hi ha molt poques, d’incidències.

El debat que sempre hi ha, en campanya electoral, és que als mitjans públics el criteri del periodista queda subordinat als minutatges, el repartiment dels temps entre els partits.

Tot això ve de fa molt de temps, d’una legislació electoral que volia garantir que fins i tot els partits més petits poguessin arribar a la ciutadania. En un moment en què els mitjans de comunicació, en nombre, eren molts menys. D’uns anys cap aquí, el creixement ha estat espectacular. I des del Col·legi de Periodistes defensem que els blocs electorals no han d’existir als mitjans públics, nosaltres ja sabem la feina que hem de fer amb els nostres criteris. Si hi ha hagut algun fet noticable, l’expliquem amb la dimensió que li toca, no allargant fins a tres minuts o escurçant fins a mig minut perquè a aquest li toca aquest temps. Quan vaig començar a fer ràdio, recordo que et deien: “Tal partit, 23 segons”, i feies

un treball d’orfebreria per clavar el minutatge. Que cinc dies abans no puguis publicar una enquesta aquí i després facis servir tots els recursos perquè les publiqui un mitjà de fora i tu hi accedeixis en tres clics, té algun sentit avui? També s’ha de tenir en compte que no hi ha una llei electoral catalana. I funcionem amb l’espanyola, en què no hi hem pogut dir la nostra. S’han anat fent passos, petites victòries, i esperem que en els propers anys els criteris informatius siguin els únics que s’apliquin en una campanya electoral.

Ara vindran eleccions espanyoles. A Catalunya, el periodisme no té aquesta voluntat tan explícita d’influir en la política directament com a Madrid?

La sensació que té vostè, crec que és exactament el que passa. Aquí expliquem el que hi ha, i a partir d’aquí l’espectador, oïdor o lector ja farà el que vulgui. No hi ha tanta pressió, d’intentar entrar o vehicular missatges en un determinat sentit. Em sembla que és una manera de fer diferent, i en qualsevol cas, entre les dues jo em quedaria amb la nostra.

Justament ara, en moments d’alt voltatge polític, és quan es posa a prova la credibilitat dels periodistes. Com la tenim? A vegades, mirant les xarxes socials, pot donar la impressió que és la feina més desprestigiada de totes.

No està bé. Vas veient les enquestes i els estudis reputacionals a escala internacional i la veritat és que no estem a dalt de tot. Tenim una feina importantíssima, que és la lluita contra les *fake news* i deixar molt clar que són mentides, i no notícies. La informació és una altra cosa.

I com podem lluitar-hi?

Començant per la base. Hi ha una eina molt important, que és l’educació mediàtica. Des del CPC fa 14 anys que portem el programa *Prensa a les escoles*, i ho fem a tot el país. Utilitzem les nostres demarcacions per intentar arribar al màxim nombre d’instituts



“Si per ser el primer a donar una notícia haig de cometre molts errors, potser prefereixo ser el segon, però que l’expliqui bé. Allò tan bàsic de fer la trucada de comprovació, que són tres minuts”

clic fàcil a les xarxes?

Hi ha un problema, sí, amb aquestes ganes de rapidesa. Quan ens falta fer allò tan bàsic de la trucada de comprovació, que potser només són tres minuts. Vostè diu abans, per exemple, que algú s’ha mort. Jo també ho veig i ho vull dir al meu mitjà, però... si ho dic cinc minuts més tard, què passa? La gent té dos ordinadors amb dos digitals oberts a veure qui ho ha dit abans, o està escoltant dues ràdios? És evident que no. Si per ser el primer haig de cometre molts errors, potser prefereixo ser el segon que explica una notícia, però que l’expliqui bé.

Aquesta premsa és perquè la demana el públic, l’audiència, o ens l’autoimposem els periodistes?

Si entrem a la web d’un digital i hi ha les mateixes notícies que fa una hora, pensarem que no pot ser que no hagi passat res d’interessant? A vegades, no. A les notícies, ja els sabem donar la volta, titular-les diferent, donar-hi altres matisos... Aprofundim en aquella informació. No tot el que passa a les 9 del matí ja és vell al migdia.

Tot és tan senzill com complir el nostre propi codi deontològic? Evitaríem molts problemes i guanyaríem credibilitat?

El codi és molt important. El vàrem redactar els mateixos periodistes ara fa 31 anys. I som nosaltres mateixos que ens posem les regles bàsiques. Com s’ha de fer una notícia? Com s’ha de tractar la informació? Ho escrivim en un document, i és tan senzill com això.

Baixen els ingressos de les empreses de comunicació i, al darrere, els sous dels que tenen encara l’oportunitat de treballar-hi. La precarietat és un problema de la professió periodística, ara mateix?

I això obliga, en alguns casos, a fer més d’una feina per intentar tenir un sou que et permeti viure moderadament, sense cap luxe! La gent es pot dedicar menys a una informació concreta perquè ha d’atendre diversos temes i en algun moment es perden matisos. És una preocupació del CPC i és molt difícil lluitar-hi. A més, hem viscut la crisi de 2008, la pandèmia...

Va ser un moment estrany, en què precisament la gent demanava molta informació...

Hi havia necessitat de saber què estava passant, el consum dels mitjans de comunicació era brutal, en aquells mesos. Però a l’altra banda no hi havia ingressos publicitaris, perquè la gent no podia sortir al carrer i havia baixat el consum. I s’havien d’aplicar expedients de regulació temporal d’ocupació a les empreses.

Per error nostre, en part, el ciutadà ha arribat a creure que la informació ha de ser gratuïta?

Recordo una conversa de fa molts anys amb un polític d’Igualada. Fins aquell moment, determinats actes de la festa major eren gratuïts, i es començava a fer pagar un preu simbòlic. Em va dir que tot havia de tenir un mínim valor, perquè si no, nosaltres no li’n donem. Si es cobra una mica, la gent veurà que organitzar un esdeveniment ha comportat un esforç. I tornant a la pregunta, pensi que l’Estat

espanyol ja és un dels llocs on hi ha més pirateria de música, de pel·lícules... Però ara ja sabem que si en volem, i de qualitat, hem de pagar a determinades plataformes, oi? Tot això ja ho hem educat. Els mitjans estem anant cap aquí. Per tenir garanties que una informació ha estat ben elaborada i contrastada, li hem de donar valor. No sé dir-li quant s’hauria de pagar, però sí que tot de franc no pot ser. Les empreses tenen periodistes i això té un cost.

Hi ha un excés de titulats en Periodisme que surten de les facultats?

Això forma part d’un debat que hauria de ser molt ampli, en què nosaltres no defugim la responsabilitat però on també hi han de ser les mateixes universitats i les administracions públiques. Potser cal una anàlisi seriosa per saber exactament l’oferta que tenim, i com està de diversificada o d’especialitzada. I preguntar-nos si és el que necessitem, per adequar-ho a les necessitats actuals: si surten cada any cinc-cents o més graduats, es pot assumir? N’hem de parlar, i sense presses.

És curiós que, amb tan poca feina disponible, hi hagi encara tants joves que volen ser periodistes. Algun atractiu té aquesta feina...

És que és una professió molt bonica! Preguntar, investigar i explicar històries a la gent és fantàstic. Jo de petit ja volia ser com aquells que veia a la tele o escoltava a la ràdio, ho vaig tenir clar des de jove. Vaig entrar a la ràdio, a Igualada, primer a col·laborar una horeta i després més... i ja estàs atrapat. No he tingut mai la sensació de llevar-me al matí i que se’m faci pesat anar a la feina. Sempre recordaré els meus pares quan em deien que no sabia la sort que tenia, d’haver trobat la feina que m’agradava.

Però la societat, ens fa cas? Fa uns dies, periodistes van destapar casos de compra de vots en alguns llocs d’Espanya... i tots els alcaldes presumptament beneficiats per la corruptela han revalidat els càrrecs!

El periodisme d’investigació és molt necessari però també molt difícil de mantenir per les empreses. Hi ha hagut molts casos en què una notícia ha marcat un abans i un després en el funcionament d’institucions... Però si nosaltres sabem un fet, el que hem de fer és denunciar-lo, encara que després no tingui conseqüències. Ara caldria tornar a aquests llocs, per exemple, i veure per què no ha passat res.

Poden estar en crisi els models de negoci, però no el periodisme en ell mateix?

Crec que no ho està. La gent sap que fan falta els periodistes. I que s’ha de fer aquesta feina periodística, per al funcionament de la societat.

La intel·ligència artificial, la pot posar en qüestió també?

Hem de veure tot allò en què ens pot ajudar, i en allò que no, lluitar-hi. En totes les evolucions tecnològiques, sempre hi ha aquell moment inicial en què mires amb prevenció, pensant en què t’afectarà. Anem amb compte a l’hora de suprimir periodistes perquè ja tenim les màquines, perquè no se’ls introdueixi per aquí feina mal feta. El que redacta la intel·ligència artificial pot ser passable, però no ha de ser *passable*, ha d’estar bé!

Quan n’apregui, el sistema, potser millorarà...

Ara potser m’atreveixo a fer afirmacions que d’aquí a uns anys no s’aguantaran. Però penso que sempre hi haurà d’haver una feina d’edició, la del periodistes. Anem on sigui, i tenim ulls, orelles i boca: veiem què hi ha, escoltem reaccions, parlem amb la gent... Això només ho poden fer les persones. En una compareixença d’un polític, per exemple, veuràs les reaccions de la gent i el llenguatge no verbal, parlaràs amb l’entorn *off the record*... sempre hi haurà l’element personal i humà, tot això no ho pot fer la intel·ligència artificial, encara que aquesta t’ajudi després en alguna part del procés que et permeti anar més ràpid a fer cerques o maquetar o el que sigui. Ara bé, tinguem clar que això no s’aturarà: mentre nosaltres parlem del que ara ja es pot fer servir de la IA, en realitat ja està avançant allò que ens acabarà arribant d’aquesta tecnologia.

de Secundària. Ara és a un centenar, aproximadament. Hi ha periodistes col·legiats que van a aquests centres i parlen amb els estudiants. S’ha d’aprendre a separar els mitjans dels canals, que no té res a veure. Al que rebem per les xarxes socials, s’hi han de posar tots els interrogants i parèntesis que puguem. No és una feina feta per un periodista, moltes vegades, no ve a través d’un mitjà que doni les garanties que aquella informació hagi estat elaborada seguint un criteri. El mòbil ens ha portat moltes coses bones, però també tenir a la mà unes xarxes on es difon de tot sense cap mena de filtre. L’educació mediàtica hauria de ser un objectiu de país, que formés part dels programes obligatoris i que arribés a tots els centres.

S’ha demanat a les administracions?

No ens cansem de fer-ho. S’estableix que és dels 12 als 16 anys, els de Secundària, però no oblidem que els nois i noies tenen mòbil abans. Per tant, potser hauríem de començar els darrers anys de l’Educació Primària. Hauria de ser un objectiu bàsic en què tots ens poséssim d’acord. Nosaltres ja tenim els periodistes que ho farien. I també hem de pensar en la gent gran, que no estan apartats de l’accés a les xarxes socials. Caldria anar a casals de la gent gran, centres cívics i altres llocs que serveixin de punt de reunió. Amb tot això, considerem que es podria netejar una mica el mal que fan les *fake news* i donar prestigi a la feina del periodista. Hi hem d’estar tots implicats, també les empreses periodístiques, que han de voler que la seva imatge no quedi tacada, que no es posi en qüestió la seva credibilitat.

És una lluita de David contra Goliat...

Però s’ha de fer, s’ha d’insistir. Si una informació no és certa, la nostra obligació també és dir-ho, i explicar per què. Fem un exercici crític!

Hem de fer autocrítica, però, de les vegades que nosaltres hem tibet massa la corda i hem buscat el

OPINIÓ



Josep Burgaya

DES DE FORA

Hi ha partit

Tot i el desinterès que es diu que hi ha amb la política, aquests dies tothom en parla. La clara victòria de la dreta espanyola, encarnada més per Díaz Ayuso i Vox que per Feijoo, ha posat en estat de xoc el progressisme i a tots aquells que no estan per aventures patriòtiques casposes. Certament, s'ha imposat una dreta de llenguatge cavernari que ha tret molt rèdit a la estratègia trumpista de deformació de la realitat, proclames incendiàries, negar la legitimitat a l'adversari, polarització extrema i una definició clara i precisa del boc expiatori a destruir. Pot agradar Sánchez i el seu govern de coalició més o menys, però no es donen condicions objectives per a tal negació: l'economia es recupera, baixa la desocupació, hi ha pacte social, han millorat les pensions i el salari mínim, s'han gestionat acceptablement bé la pandèmia i els efectes de la guerra d'Ucraïna, s'ha legislat en matèria de protecció de les llibertats, es té un paper rellevant en política internacional... Però allò objectiu i la seva percepció no és ben bé el mateix. Les elits econòmiques més extractives s'han desfermat i a base de copiar el manual del populisme més dretà, s'ha erigit un imaginari d'ensorrament d'Espanya que dista molt de ser real. Però funciona, perquè s'ha construït un discurs emocional fet de pocs eslògans que repetits de manera reiterada de la mà de mitjans afins a la dreta més recalcitrant han funcionat. El pacte del govern espanyol amb l'independentisme basc o català els dona per molt –“que te vote Txapote”, com també la guerra cultural lliurada amb temes de

gènere i sexe. A Forocoches gaudeixen molt amb animalades contra la correcció política. El flanc Podemos, en molts sentits, ha resultat molt funcional per una dreta mediàtica que els qualifica de tot i, especialment, de comunistes quan d'aquests ja només en queden a Corea del Nord.

La resposta de Sánchez de convocar eleccions, inesperada, ha estat lògica per evitar l'agonia de sis mesos de les forces progressistes, en la qual res hi podien guanyar. Bon gir de guió, arriscat, però més ho era no fer-lo. Activa l'esquerra organitzada, evita l'autocrítica destruc-

Sánchez ha fet un bon gir de guió, arriscat, però més ho era no fer-lo

tiva, aigualeix la victòria del Partit Popular i posa el poc motivat vot progressista davant del mirall del que ve, que fa feredat. Campaña electoral mentre es van constituint governs de comunitats autònomes i d'ajuntaments amb oberts pactes del Partit Popular amb l'extrema dreta. El PSOE obliga la seva esquerra que deixi de ser una olla de grills i aterri, definitivament, en el pragmàtic projecte de Sumar. Certament, que a dia d'avui la dreta, definitivament desacomplexada en les seves diverses versions, està eufòrica i de pujada. Pot guanyar, però no tot està dit. La seva victòria ara ha estat aclaparadora en forma de tenyir de blau molts ajuntaments i comuni-

tats, però molt menys en forma de vots. L'efecte principal ha estat l'absorció de Ciutadans pel PP i la caiguda de Podem, que no ha superat l'imprescindible llinyar d'entrada en molts llocs. El PSOE ha perdut 500.000 vots –l'1,5%–. Són molts, però a Catalunya només ERC n'ha perdut 300.000. Alguns titulars de premsa i encapçalaments d'informatius han exagerat notablement la dimensió de la victòria del PP i “l'ensorrament” del PSOE. La projecció dels resultats del diumenge a les generals encara donaria una majoria d'esquerres al Congrés de Diputats. Certament la dreta està eufòrica i té el vent favorable. Tot depèn de la reacció de la ciutadania, més aviat progressista, que està desmotivada i ara s'ha abtingut. Se li donarà motius en aquestes properes eleccions tan transcendents, per canviar d'actitud?

La reacció a Catalunya pot resultar cabdal. Generalment, l'activació progressista sol ser clara en eleccions generals amb tendència a concentrar força els vots en l'opció socialista. A l'independentisme li han anat molt malament aquestes eleccions i que hagi estat primer Trias a Barcelona no ho maquilla. Més que els resultats, que per a ERC han estat especialment dolents i no aconseguen liderar l'independentisme, ha estat que el seu “tema” ha estat totalment absent de la campanya. La reacció en calent de tornar al frontisme sembla difícil que es concreti en tan poc temps. Si ho aconseguissin i recuperessin determinat llenguatge antiespanyol, els grans beneficiaris en serien Vox i el Partit Popular. Es necessiten.



Ares Escrivà Cruells

TRES VOLTES REBEL

Dues tasses

És estrany caminar aquests dies entre somriures impostats de candidats que ja no tenen ganes de fer bona cara a les fotos. Els cartells electorals encara flanquegen els carrers amb colors llampants, eslògans optimistes i promeses de futur que, majoritàriament, no s'acompliran. Farien bé d'afanyar-se a retirar-los o, fins i tot, de reduir despeses en cartons i paperassa de bústia que, amb sort, acaba al contenidor blau només arribar. Si triguen massa, potser valdrà la pena aprofitar el viatge i substituir un rostre per un altre. Perquè la de les municipals prometia ser una digestió llarga però Pedro Sánchez ens tenia reservada una sorpresa que ens ha despertat de cop de la letargia de la ressaca. Més eleccions. No volies caldo? Doncs dues tasses! I a finals de juliol per encendre els nervis de tots els previsors que tenen vols reservats i ja comencen a mirar com se'n

sortiran si els toca servir la pàtria en una mesa. El del president espanyol sembla, a primera vista, un gest honest tenint en compte el revés de les urnes a la proposta socialista a nivell estatal. La jugada resulta tan valenta com arriscada: respon a l'investida recuperant les regnes

Si algun sentiment ha expressat la ciutadania aquest 28-M ha estat la decepció amb el present

i cantant botifarra. Ara caldrà veure si compta amb l'as i les manilles o el tret li surt per la culata. Vista la participació dels comicis més propers, ja poden pedalar per engrescar-nos a votar enmig

de l'estiu. Perquè si algun sentiment ha expressat la ciutadania aquest 28-M ha estat la decepció amb el present. Ho demostra la voluntat de canvi però també la inacció i l'abstenció. No pronunciar-se és un vot de càstig. El pitjor, de fet, donat que implica indiferència, distanciament i desafecció. La meitat de l'electorat ha emès un silenci que sona a queixa. Qui ha parlat demana acords i feina. Les dues formacions que manaven a Lleida han quedat decapitades i ni Pueyo ni Postius aguantaran a l'oposició. Seran dues dones les que sortiran del segon pla per ocupar la primera plana. Elles i 14 més formaran l'única majoria absoluta de la nova Paeria liderada pels socialistes però amb més dreta que mai. Fa anys, un destacat polític lleidatà em justificava una patacada històrica dient que la gent no l'havia entès. S'equivocava. Mai es pot menysprear el poble.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Joan Cuscó i Clarasó

Rodoreda (i Ibarz) imprescindibles

Hi ha llibres de tota mena. També en la cultura catalana. Fa uns dies vaig comprar tres petits llibres (formalment molt similars) de tres editorials ben diferents (per trajectòria, per volum de producció i per ideologia). Tractaven temes de literatura i de filosofia. I reivindicaven la força de la nostra llengua. Un era una traducció de Foucault i els altres dos eren assajos. Però assajos molt diferents. Un volia ser nou, punyent i trencador però no dona el do de pit. L'altre, que és el que ara ens ocupa, és un molt bon llibre. Fet amb ofici, amb coneixement de causa i amb passió. I és que per escriure bé i amb contundència en català cal tenir assumida la tradició d'on venim, que és una cosa que no tenia el llibre sobre el canibalisme i que sí que té el llibre de Mercè Ibarz sobre la Rodoreda. Una Rodoreda que qualsevol assagista del present hauria de conèixer. Com hauria de conèixer el text que li dedica, després d'anys i panys de lectures i de treball, Mercè Ibarz.

El llibre d'Ibarz demostra la importància de tenir ben assumits els llocs d'on venim i la riquesa de la qual som marmessors. Però no és un text erudit. És un text que dialoga Rodoreda amb altres artistes i obres d'art i que incita a llegir-la i a rellegir-la. I a conèixer millor l'art català i les seves protagonistes. Un text sobre Rodoreda i sobre la tasca d'escriure i de pensar.

Sobre la Catalunya contemporània que val molt la pena. I sobre la literatura com a memòria i com a construcció. I sobre com llegir. Un petit gran llibre que hauria d'estar a totes les llibreries i a totes les cases de persona a qui li agradi la lectura i que estimi la literatura catalana i la feina ben feta. I a totes les biblioteques públiques!

Amb Mercè Ibarz podrem penetrar en al intimitat de Rodoreda, conèixer la Barcelona franquista, interessar-nos per diferents artistes pràcticament oblidades, entrar per la porta gran en la literatura de Rodoreda, comprendre l'exili sense embuts... Aquest llibre és tot un privilegi.

Ibarz demostra que coneix amb profunditat l'obra de Rodoreda i ens ho transmet amb un viatge àgil i planer. Amb proximitat. Guiant-nos amb cura. Fent diàlegs i trobant les inquietuds que tot ho remouen, ja que, com diu just abans d'acabar el llibre: "Els temps conviuen mesclats. M'ho ha ensenyat el cine i l'obra rodorediana, i així he subratllat dins meu tantes obres que en creen les imatges." Heus ací el seu secret. La clau de volta del llibre.



RODOREDA UN MAPA

Autor: Mercè Ibarz

Editorial: Editorial Barcino

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2022

Pàgines: 122

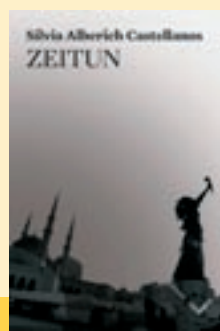
NOVETATS EDITORIALS



'Les meduses no tenen orelles'

Adèle Ronsfeld / Ed. 62

El debut literari exitós d'una escriptora francesa que, en aquest llibre, aboca part de l'experiència que viu. La protagonista és una jove parcialment sorda, que ha construït una relació especial amb el món que l'envolta. Hi ha un moment, però, que li diuen que la pèrdua és total i només es pot resoldre amb un implant. Sentirà totes les veus metàl·liques. Ha de decidir si ho accepta o no.



'Zeitun'

Sílvia Alberich Castellanos
Ed. Les Hores

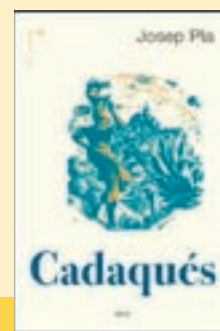
"Tenia vuit anys i havia perdut la mare, la germana, l'àvia, el paisatge i les paraules." La Nadine ha de marxar del Líban, país del qual l'autora n'és una enamorada, i l'adopta una família catalana. En el present en té quaranta, i s'adona que està arribant al final d'una etapa: s'escota la relació de parella i ja no troba consol, com abans, en els versos. És, potser, el moment de tornar a canviar.



'Cuc de seda. Claustre'

Valerià Pujol
Ed. de la Font del Cargol

Valerià Pujol (1952-1992) va deixar petja literària, malgrat que la mort prematura va estroncar una prometedora trajectòria. Amb motiu dels aniversaris del seu naixement i mort, es va celebrar l'Any Valerià Pujol i d'aquí ha nascut la recuperació de dos textos que va deixar inèdits i a punt de publicar, però que havien estat extraviats fins ara: una novel·la curta i un recull de contes.



'Cadaqués'

Josep Pla
Brau Ed.

Aquesta és una reedició fac-símil del text que Josep Pla va publicar l'any 1945, amb belles il·lustracions, sobre la vila empordanesa. En converses amb el metge i escriptor Víctor Rahola i amb el notari Salvador Dalí, pare del pintor (i també anant en la barca del seu amic pescador, l'Heromás) n'havia après molt. Aquest llibre és un retrat subjectiu del Cadaqués de Pla, i aquí rau el seu interès.



'Mostel·lària'

Plaute
Adesiara

Plaute va ser un dels grans autors de comèdies clàssiques. Escrita fa gairebé dos mil anys, la comèdia *Mostel·lària* conserva la frescor i la gràcia de la seva trama. El vell Teopròpides torna a casa seva, a Atenes, després d'una llarga absència durant la qual el seu fill l'ha convertida en un cau de vici. L'espavilat esclau Tramió se les enginyarà per amagar-l'hi tot dient-li que està embruixada.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

279


 CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL D'OSONA

Anton Carrera i Busquets

Continuant amb els articles de persones emblemàtiques d'Osona vinculades a la llengua o a la literatura, avui parlarem d'Anton Carrera i Busquets (Vic, 1943), que és poeta, pintor i rapsode. És de Sant Julià de Vilatorrada i hi viu des que es va jubilar després de trenta-un anys dedicant-se a la docència de llengua i literatura catalanes a l'ensenyament secundari.

És llicenciat en Filologia Catalana i en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. Des de ben jove cultiva la poesia i fou proclamat Mestre en Gai Saber als Jocs Florals de Barcelona el 1991. D'aquest any és el seu magnífic llibre de poesia *Tremp d'or* (Edicions 62, 1991), en què mostra, per una banda, la seva destresa per escandir versos decasíl·labs precisos i diamantins i, per l'altra, composicions d'arrel oriental com ara les tankes. Ha publicat una quinzena de llibres de

poesia i enregistrà com a rapsode tres discos als anys setanta. Els seus darrers llibres de poesia són *Recer* (Témenos Edicions, 2014) i *Aiguaneix* (Témenos Edicions, 2020). La seva poesia descriu l'encaix i la captura de l'instant, ben a la vora de la natura i de les creacions humanes. De fet, *Recer* conté 72 tankes, una per cada capitell del claustre romànic de Santa Maria de l'Estany, al Moianès. Cada tanka és acompanyada per una fotografia del capitell del qual parteix el poema. En una escriu: "Esventa els grisos / que la claror no juga / a mitges tintes! / Com la podries perdre / si mai no va ser teva?".



Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

John 3:16
i les bombes
fètiques

Com que fa temps que això de les religions em van semblar una merda, vaig decidir deixar de banda la Bíblia com a llibre per llegir abans de morir –com també ho he fet amb el Quixot o amb qualsevol novel·la sobrevalorada de William Faulkner– per centrar-me en literatura que realment m'aporti allò que espero quan dedico tots els sentits a una pàgina tacada de paraules. Aquesta setmana, però, he agafat l'exemplar que em vaig comprar per escriure les cites dels *Versicles apòcrifs dels subcampions en sèrie* –un llibrot de contes que vaig escriure fa gairebé vint anys– per recuperar-ne el fragment 3:16 de l'Evangeli segons Joan: "Déu ha estimat tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi cap dels que creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna". Hòsties, quin xantatge emocional! O sigui que o bé creiem en Crist o això de la vida eterna –que ara mateix tampoc sé si em convenç massa– la tenim fotuda.

Si hagués d'escriure el meu propi llibre sagrat, el primer que hi diria seria "allunyeu-vos dels dogmàtics", per més que ja m'hi hauria convertit jo mateix. Durant la dècada dels vuitanta, en molts partits de futbol que retransmetien per RTVE hi havia una presència inquietant als estadis. No era cap de les pareidolies que sovint analitzen fins a l'intent de suïcidi a *Cuarto Milenio*, sinó una pancarta on hi



figurava l'expressió "John 3:16". Encenies el televisor i darrere d'una de les porteries hi apareixia aquest text, i pensaves que t'estaves perdent alguna cosa. Els locutors tampoc ho explicaven, com si fos un anunci més al costat dels de Fuji, Marlboro o Kodak. Però no, no ho era.

"John 3:16" va ser el vehicle que Rollen

Stewart va utilitzar per entrar als principals espectacles esportius occidentals des de 1977, quan va aparèixer a les finals de l'NBA entre Portland i Filadèlfia. A partir d'aleshores va aprofitar una versió molt primitiva del Verkami per trobar finançament a través de donants de dòlars que creien que difonia un missatge apostòlic que valia la pena. I va funcionar, fins que la seva quarta esposa va denunciar-lo per intent d'estrangulament. S'hi van sumar els seus boicots amb bombes fètiques a espectacles que li semblaven repulsius, i un segrest amb ostatges a l'aeroport de Los Angeles. El 1992 van condemnar-lo a tres cadenes perpètuas que encara ara està complint. Si hagués acceptat un acord de culpabilitat, amb dotze anys hauria estat al carrer. I se n'ha penedit molt, tot plegat per entrar a espectacles esportius prescindibles, i per predicar una fe que, com totes, no porta enlloc. Però si a mi, ara per la raó que sigui, em plantegen dotze anys de presó, també els engegaria a prendre pel cul.

Rollen Frederick Stewart, conegut com a Rainbow Man, neix a Spokene, Washington 23 de febrer de 1944

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jordi Sunyer

DUBLE BUBLE 'Clava't'

Audiovisuals de Sarrià, 1986

Els anys 80 van ser terribles per a la música en català. El fenomen de la Nova Cançó s'apaivagava i el panorama musical estava monopolitzat per la *movida* madrilenya, el pop britànic i el rock americà. A Catalunya no hi havia ni circuit, ni indústria, ni públic. I enmig d'aquest desert va aparèixer Double Buble, una banda de pop-rock que, a contracorrent de tot, cantava en català. I clar, com que van aconseguir editar un primer disc, a les poques entrevistes que els feien sempre els etzibaven "per què canteu en català?". Afortunadament, 30 anys després ja quasi ningú fa aquesta pregunta a una banda que canti en la seva llengua a Catalunya. Només faltaria. Però si els Double han passat a la història de la música nacional no és només pel tema lingüístic sinó també per la seva qualitat. *Clava't*, per exemple, el seu segon LP, és una obra d'art on hi ha l'homònima "Clava't", un temorràs on Mari Martínez demostrava que es pot cantar molt bon pop



en català i Pep Poblet donava una lliçó sobre què ha de fer un saxo solista en una peça de música popular. Més de tres dècades després, el tema encara em posa la pell de gallina. El 1988 els Double van treure *Vides exemplars* i el 1989, amb el nom de DB, el brutal *Bumerang*. Malauradament, però, l'invent no va tenir continuïtat i la banda va acabar cessant l'activitat. Això sí, el camí per fer bon pop i rock en català ja estava obert per als grups que vindrien després.

NOTES

Perifèria Cultural, un cicle per descentralitzar la música

Aquesta setmana s'ha donat a conèixer Perifèria Cultural, un nou cicle de música i cultura que té com a objectiu estendre la programació cultural per la perifèria geogràfica catalana. Amb una programació de juny a setembre formada per quinze activitats culturals, el cicle recorrerà diverses vegueries del Principat amb propostes que combinen música, poesia, debats, gastronomia, danses tradicionals i sensibilització ambiental. La intenció de Perifèria Cultural és acostar la cultura a aquelles zones on la programació al llarg de l'any és més aviat escassa amb propostes trencadores, fora dels circuits comercials. El cicle farà parada a Riudarenes (la Selva), Bausen (la Vall d'Aran), Llardecans (el Segrià), Biosca (el Solsonès), la Granadella (les Garrigues), Bovera (les Garrigues), Perafita (el Lluçanès), Vilanova de Meià (la Noguera) i el Montmell (el Baix Penedès). La festa de presentació d'aquest nou cicle es farà aquest divendres a la finca Can Moragues de Riudarenes amb el col·loqui "Macrofestivals: i on queda la cultura?", amb la participació d'Antonio Baños (periodista i escriptor), Estel Solé (actriu, dramaturga i escriptora) i Pere Camps (director del Barnasants). Tot

seguit actuarà Lluís Cabot, compositor i guitarrista del grup de pop mallorquí Da Souza. També a Riudarenes s'hi faran els concerts de la cantautora gironina Paula Grande (7 de juliol) i la cantant de pop i folk acústic Maria Jaume (4 d'agost). La cita en territori d'EL 9 NOU, a Perafita, serà amb l'artista de l'Alguer Davide Casu (a la foto) el proper dia 8 de juliol. Casu hi presentarà el seu darrer disc, titulat *Concert per a horts i cels atzurs*.



EL TEST Jordi Sugranyes

Primer instrument que vas aprendre a tocar? Sempre he observat els concerts des de baix de l'escenari. Els meus instruments han estat sempre els micròfons i les càmeres de vídeo.
Primer disc que et vas comprar? *No puc deixar de fumar*, de Sau.
Quants discos tens? Els prestatges de casa deuen acollir uns 2.000 CD.
Salva'n tres. *Cançons RTV*, d'Ariel Santamaria i la Banda del Dr. Juanxi (que inclou *La balada del Jordi Sugranyes*); *Al País Valencià*, d'Òwix, i *2.0*, d'Orxata Sound System.
Grups o músics de capçalera. Sau i Orxata Sound System.
Un concert (com a públic) per recordar. El de Zoo al teatre Circ d'Oriola el dia 30 de setembre de 2022.

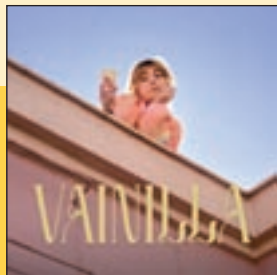
NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer



MALUKS 'Cor i foc'

Després d'irrompre al panorama de músiques urbanes i de ball el 2021 amb el seu debut *Som i vibrem*, el jove combo valencià format per Marina Bolea (veu), Laura Honrubia (veu) i Marial Deltell (DJ) presenta ara el seu segon LP, *Cor i foc*. Segueixen amb la intenció de fer ballar el personal amb un repertori que apunta cap a l'empoderament femení i que assenyala les injustícies del món on vivim. Tot i que després de les eleccions el País Valencià torna a ser de color blau, la consolidació de bandes com Maluks demostra que encara hi ha esperança.



JÚLIA BLUM 'Vainilla'

Júlia Blum és una compositora i cantant barcelonina que es va donar a conèixer l'any passat amb l'EP *Sobre la marxa*. La bona acollida d'aquella proposta li va servir, entre d'altres, per aparèixer al disc de La Marató del 2022 i ara debuta amb un primer llarga durada de regust estiuenc, *Vainilla*. El disc té deu talls i en destaquen "Cançons amb títols llargs", el primer *single*, i "Un poquet de wine". La sonoritat, molt pop i de vegades amb un aire urban i *mood*, té una retirada a la Suu. A més, per acabar-s'hi d'assemblar (o no), també fa un parell de temes en castellà.



MON A LA COVA 'Insecta'

Mon a la Cova és un clàssic del rock sinistre en català i és conegut sobretot per haver liderat el grup Casual i per les seves col·laboracions amb els mítics i genials Kitsch. I ara, torna a l'activitat amb un disc marca de la casa fosc i tenebrós inspirat íntegrament en el joc de taula *Insecta*, creat per Ferran Renalies i Eugeni Castaño. Un treball extraordinari i únic que, a més, en el format físic, es presenta amb un disseny d'autèntic luxe a càrrec del manlleuenc Pol Robles. El disc, a més, té vocació internacional i les lletres s'han traduït a l'anglès, l'alemany i el castellà.

SALUT

Eva Remolina / AMIC

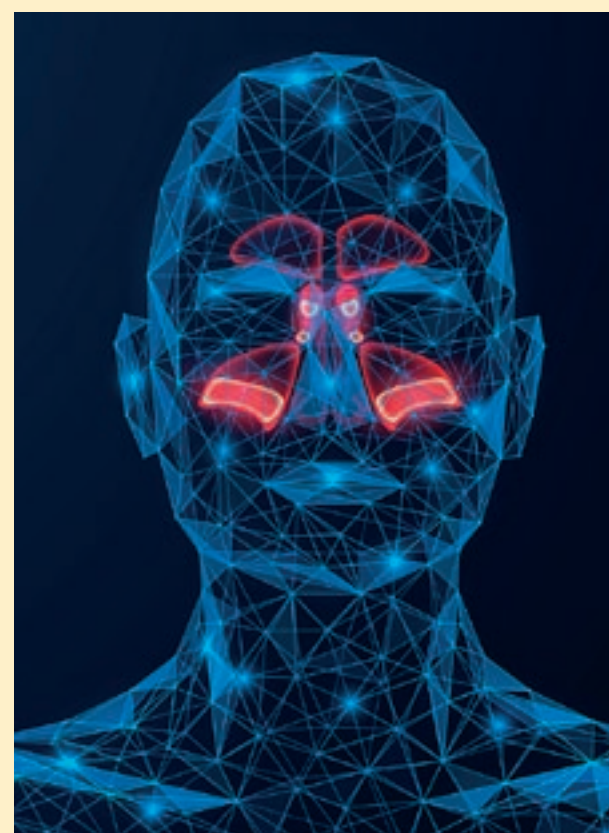
Com podem alleujar els símptomes de la sinusitis

La sinusitis és una inflamació dels sins paranasals que pot causar símptomes com congestió nasal, mal de cap, pressió facial i secreció nasal.

Aquí hi ha algunes mesures que pots prendre per evitar els factors de risc més comuns com gripes o refredats i per alleujar els símptomes de la sinusitis:

- **DESCANS I HIDRATACIÓ.** Descansa prou per permetre que el teu cos es recuperi. Beu molta aigua i altres líquids per mantenir una bona hidratació.
- **NHALACIÓ DE VAPOR.** Pots omplir un recipient amb aigua calenta, cobrir-te el cap amb una tovallola i inhalar el vapor de manera suau. També pots utilitzar un humidificador a la teva habitació per augmentar la humitat i alleujar la congestió.
- **IES RENTADES NASALS AMB SOLUCIÓ SALINA** per eliminar l'excés de mucositat i reduir la congestió. Pots usar una solució salina comprada a la farmàcia o preparar-la tu mateix barrejant sal i aigua tèbia.
- **POTSPRENDRE ANALGÈSICS DE VENDA LLIURE,** com el paracetamol o l'ibuprofèn, per alleujar el mal de cap i la febre. No obstant això, evita'n l'ús prolongat, ja que poden empitjorar els símptomes a llarg termini.
- **COMPRESSES TÈBIES.** Aplica compreses tèbies a la cara per alleujar el dolor i la pressió facial. Només assegura't que no estiguin massa calentes per evitar cremades.
- **EVITA IRRITANTS.** Evita el fum de cigarrets, la contaminació i altres irritants que poden debilitar el sistema immunitari i empitjorar els símptomes de la sinusitis.

Si els símptomes persisteixen o empitjoren, o si experimentes febre alta, dolor intens o canvis en la visió, és important que consultis un metge. El metge podrà avaluar la teva condició i recomanarte un tractament adequat, com antibiòtics, si és necessari.



GASTRONOMIA

Eva Remolina / AMIC

Amanida camperola

L'amanida camperola és una deliciosa amanida típica de la cuina espanyola, especialment de la regió d'Extremadura. Es caracteritza per ser una amanida completa i molt nutritiva, ja que combina una varietat d'ingredients frescos i saborosos.

INGREDIENTS:

- 4 patates mitjanes
- 2 ous
- 1 pebrot vermell
- 1 pebrot verd
- 1 ceba petita
- 1 tomàquet madur
- Olives verdes o negres al gust
- Oli d'oliva verge extra
- Vinagre de vi
- Sal
- Julivert picat (opcional)



INSTRUCCIONS

Renteu bé les patates i col·loqueu-les en una olla amb aigua freda amb sal. Porteu a ebullició. Cui-neu les patates fins que estiguin tendres, però no massa toves. Després, escorreu-les i deixeu que es refredin.

En una altra olla a part, coue els ous en aigua bullent durant 10 minuts. Més tard, refredeu-los sota aigua freda, peleu-los i talleu-los en rodanxes.

Renteu els pebrots, traieu-ne les llavors i talleu-los en tires fines. Feu el mateix amb la ceba.

El tomàquet, talleu-lo en trossos petits i les olives, en rodanxes.

En un recipient gran, barregeu les patates tallades en trossos mitjans, els pebrots, la ceba, el tomàquet i les olives.

Amaniu la barreja amb sal, oli d'oliva i vinagre al gust. Removeu bé perquè tots els ingredients s'impregnin de l'amaniment. Afegiu-hi l'ou cuit i piqueu julivert per damunt, si ho desitgeu.

Deixeu reposar l'amanida a la nevera durant almenys una hora abans de servir perquè els sabors es barregin i es refredi adequadament.

L'amanida camperola és ideal per gaudir en dies calorosos com a plat principal o com a acompanyament de carns a la graella. Que la gaudieixis!

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

PRODUCTIVITAT EN DIVERGÈNCIA

La distància entre el PIB per habitant a l'Estat respecte a la mitjana europea no deixa de créixer. El 2006, l'Estat espanyol estava un 9% per sota i l'any passat aquesta distància ja era del 17%, segons dades del Banc d'Espanya. El fenomen no és nou. És producte de l'encara elevada taxa d'atur, però aquesta és una explicació parcial perquè, de fet, l'atur s'està reduint i hi ha més persones treballant que mai. El creixement de l'ocupació és, percentualment, superior al de l'economia i això vol dir que els nous llocs de treball generen, individualment, menys riquesa. Són ocupacions menys productives.

Aquesta és una de les principals dimensions dels problemes econòmics del país. La baixa productivitat preocupa als analistes en general. I, pel que es va veure uns dies enrere, també a la suma d'acadèmics i empresaris que constitueixen el Cercle d'Economia. En la seva nota anual, prèvia a les jornades d'aquesta entitat que s'han celebrat aquesta setmana, expressava preocupació pel descens de productivitat a l'Estat i també a Catalunya. Un toc d'atenció, tan oportunista pel moment en què s'expressava –poc abans d'unes eleccions– com sorprenent si es té en compte que el Cercle d'Economia té entre els seus membres empresaris–i d'empreses grans– que són els que tindrien més a l'abast donar solució a aquest problema.

Aquest dilluns, el diari *La Vanguardia* recollia opinions, amb més diagnòstics que solucions, de diversos analistes sobre aquesta baixa productivitat que emergeix en qualsevol anàlisi sobre l'evolució econòmica catalana i estatal. El diagnòstic principal és que a l'Estat es creen llocs de treball de poc valor afegit. Això implica que per generar el mateix PIB que altres països es necessiten més persones. Hi ha poc més PIB que es reparteix entre més gent, i la bretxa amb Europa s'eixampla. No només amb l'Europa que és més fàcil d'imaginar, com els països nòrdics o Alemanya, també han passat per davant països com Malta i d'altres, com Eslovènia, truquen a la porta.

El progressiu increment del pes del sector serveis en l'economia és un dels aspectes que acostumen a posar-se sobre la taula quan s'analitza l'escassa productivitat de l'economia espanyola. Aquesta és

una altra veritat a mitges. Hi ha serveis i serveis. El Regne Unit, per exemple, no és un país que destaquï per la seva potència industrial (un 17,5% del seu PIB) i no per això, i malgrat el Brexit, deixa de ser un dels països més productius. Luxemburg és el país europeu amb més PIB per càpita i els serveis són més del 80% de la seva economia. Per tant, el problema no és tan l'epígraf al qual s'atribueixi el PIB, sinó quines activitats conté. Genera més PIB un investigador, un desenvolupador informàtic o un treballador financer que un cambrer. I a l'Estat, per més propaganda que es faci sobre la dificultat de trobar-ne, predominen més els cambrers que els treballadors financers, els informàtics o els investigadors (aquests últims perquè, massa sovint, s'han de buscar la vida a l'estranger).

Deu haver-hi diverses maneres de revertir aquesta situació, però es poden resumir en dues. Una de força pintoresca es pot trobar al bloc econòmic *Nada es gratis*. Consisteix a canviar la metodologia del recompte sobre el PIB per habitant. Aquesta anàlisi posa l'accent en la paradoxa que, amb la manera de mesurar actual, la productivitat s'incrementa en períodes de recessió i caigui, de vegades en picat, en períodes d'expansió. És llarg d'explicar, però si s'apliquen algunes de les correccions incloses en la metodologia que exposen els estudiosos que firmen l'article es pot veure que la volatilitat de les dades és inferior i que el cicle econòmic



influeix menys en l'evolució de la productivitat.

Però com que la simple modificació dels càlculs només aportaria una millora de les dades però no en la qualitat de vida, també és interessant fixar-se en algunes de les poques solucions que aporten els economistes a *La Vanguardia*. Parlen de reformes estructurals, com fa el professor de l'IESE Xavier Vives. És cert que reformes estructurals sona a tòpic, de tantes vegades que s'han demanat. Però que s'hagin demanat no vol dir que s'hagin aplicat. Per què? Probablement perquè aplicar-les és impopular. De fet, el també professor, en aquest cas de la Universitat Pompeu Fabra, Guillem López Casanovas assenyala un camí de sortida que no deixa de ser un dilema: o se segueix creant ocupació, tot i que aquesta sigui de baixa qualitat, o es canvia el model productiu a costa que l'atur s'incrementi.

Hi va haver uns anys en els quals l'Estat espanyol caminava cap a una aproximació als valors mitjans europeus. Eren aquells primers 2000 en els quals els presidents es feien els fatxendes i auguraven que Espanya superaria Itàlia en PIB per habitant i que tremolessin França i Alemanya, que serien els següents. Llavors es va aconseguir navegant sobre un vaixell carregat de totxos i, sobretot, de deute. La construcció empenyia a l'alça el PIB, però aquest sector tampoc no destaca pel valor afegit que genera. En canvi, moltes de les promocions estaven basades en un endeutament que, com es va veure, era purament fictici.

Mentre s'espera la valentia per afrontar reformes, queda en el camí l'opció d'aprofundir en la formació. Vist que les empreses insisteixen en les dificultats de trobar personal qualificat, les vies per fer casar oferta i demanda de feina és un camí més anunciat que explorat. No s'explora prou per a la formació professional, però tampoc en els recursos destinats a persones sense feina. L'economista en cap del BBVA aporta una dada esgarrifosa: Espanya destina a formació per a aturats els mateixos diners que Àustria. Seria una bona dada si no fos que a Espanya hi ha el triple d'aturats. Sense formació, i cal afegir sense formació adequada, el PIB per habitant continuarà allunyant-se, per baix, de la mitjana.

INDICADORS

Hipoteques en davallada

El nombre d'hipoteques sobre habitatges a Catalunya va retrocedir un 14,6% al març en comparació amb el mateix mes de l'any passat, fins a les 6.467, segons dades provisionals de l'Estadística d'Hipoteques de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Si es compara amb el febrer, la variació intermensual es va situar en el descens del 0,2%. La reducció més notable va ser a la demarcació de Barcelona.

Moderació en l'automòbil

La producció de vehicles es va moderar a l'abril a l'Estat i va créixer un 3,2% en comparació amb el mateix mes de l'any passat, fins a les 173.702 unitats, segons la patronal Anfac. Es tracta d'un creixement inferior al de dos dígitos que es va registrar durant el primer trimestre. Segons la patronal, aquesta moderació es deu a la manca d'aprovisionament dels components a les fàbriques.

ALEGRIA INTERIOR

Antoni Lacueva / antoni@mindfulness-barcelona.com

Tenim rellotges, però no tenim temps

Pressa. No arribo a tot. Percepció que em perdo coses. El temps passa molt de pressa.

Aquestes i moltes altres expressions segurament ens resulten familiars, i certament disposem de dispositius molt sofisticats per controlar el temps, i no tenim temps o això ens sembla.

Aturar, poder aixecar el peu de l'accelerador, un repte saludable.

La vida no em dona, no arribo a tot o estic a l'altre extrem... i avui en què faig servir el meu temps.

Sabem que un dels problemes associats amb l'estrès és la pressa i per això cal aprendre a organitzar el nostre temps per tal de reduir l'estrès.

Una metàfora senzilla per entendre la gestió del temps és "el pot de cogombres". Si vull ficar cogombres de diferents mides en el pot de vidre per a conserva, he de començar pels més grans, situar-los bé, i després anar posant els petits en els buits.

La gestió del temps obeeix a la mateixa regla, primer s'han de dur a terme les tasques més importants i després les menys importants.

Per donar resposta a un assumpte important, necessitem temps, no pressa.

El perill és que allò urgent ens robi temps d'allò important.

Per això la gestió del temps es basa a establir prioritats, ordenant-les per grau d'importància i per nivell d'urgència. Al mateix grau d'importància, ens ocuparem segons el nivell d'urgència, però sense perdre de vista els objectius.

El que ens ocasiona estrès no és la feina que estem fent, ens estressa el que manca per fer i la seva importància.

L'objectiu és que cap assumpte important es converteixi en urgent per la nostra indiferència i ens obligui a actuacions precipitades. Així es pot

emprendre els assumptes de forma racional, però sempre cal deixar temps per a imprevistos i espais disponibles per poder adaptar-nos als canvis que ocorren.

La persona que lidera la seva vida tria primer les coses primordials que donen sentit a la seva persona i després escull les accions apropiades per respondre-les. Dirigit per la serenitat i l'estabilitat.

L'estabilitat possibilita a la persona que lidera la seva vida autogestionar-la a través d'accions específiques que realitza en un temps real.

Promou accions àgils, per diferenciar-les de les reaccions ràpides.

L'agilitat promotora de benestar. L'agilitat és la modalitat quotidiana de viure guiat per un propòsit transcendent a la persona mateixa.

La persona capaç de gestar respostes àgils es percep responsable i capaç de produir resultats de qualitat des de la determinació i l'estabilitat, i al mateix temps desenvolupar i cuidar les relacions amb els altres des de l'obertura i la flexibilitat.

La persona de les respostes àgils té una perspectiva superior sobre el temps: l'únic temps real per a ella és el moment present, ni el futur ni el pas-

sat, amb la riquesa està connectat profundament.

La persona que mou la seva energia des de l'agilitat no descarta les reaccions ràpides sinó que les integra en les respostes àgils per fer-les indiscutiblement superiors.

Aquestes accions àgils tenen, entre altres, dos components fonamentals: la dedicació, fent que les coses succeeixin en lloc de deixar que li succeeixin coses, i la integritat, disposició a comportar-se en compliment dels seus compromisos.

Ens podem preguntar, què faig per entrar en una nova relació amb el temps?

La pràctica de l'atenció conscient permet disminuir els pensaments discursius, que són com núvols al cel, i desenvolupar comprensió i creativitat.

I amb claredat de la ment i discerniment, des de la serenitat i sabent parar i escoltar i escoltar-te podràs amb la pràctica:

- **Tenir clar què és allò que sí que vols fer.** Si vols fer-ho tot tindràs la sensació que no pots fer res.
- **Saber dir no.** No saber dir no significa que no saps dir sí a les teves prioritats.
- **Saber delegar en tots els àmbits de la teva vida.** Ensenya, confia i delega.
- **Saber simplificar i fugir de la perfecció innecessària.**
- **Saber planificar amb sentit i orientat pels teus valors.** No confondre el que és urgent amb allò important.
- **Mantenir organització i el teu ordre.**
- **Respectar el temps dels altres,** exercint la puntualitat, l'efectivitat de les teves trobades, etc.
- **Saber utilitzar l'ús del mòbil, de les xarxes i aplicacions.** Són eines per a tu, no perquè en siguis l'esclau.

I recorda, el temps no es té, es pren!



HORÒSCOP

Roser Bona

Del 10-02-2023 al 08-06-2023

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Els fills poden suposar despeses extra amb les quals no comptaves. Mentalment competitiu, no en deixes passar una i podries veure't involucrat en diverses discussions.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Moltes trucades, correus, missatges... el telèfon treu fum. Si ets dels que tens un costat ocult o un vessant que els altres no coneixen, decideixes sortir de l'armari.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Et treus de sobre el que et limita perquè vols anar més lleuger per la vida. La llibertat intel·lectual és el teu objectiu. Possibles tensions o malentesos amb els germans.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Amb la lluna plena a Casa VI pots culminar un projecte laboral. Vinculació entre les emocions i la salut. Possibles diferències amb la parella per la gestió de l'economia.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Sembla que tindràs nous companys de feina i seran més joves que tu. Reafirmes les teves opinions amb molta seguretat, però ves amb compte perquè podries equivocar-te.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

En un viatge o trajecte en transport públic podries conèixer una persona interessant i força peculiar. A la feina et convé ser més prudent i guardar un as sota la màniga.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Venus comença a transitar per la Casa XI i pots entrar en una etapa més social en la qual faràs noves amistats. Pel que fa a l'economia pots tenir una sorpresa positiva.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

El sector professional pot donar-te alegries. És possible que, per exemple, rebis el reconeixement a la teva tasca. Pots trobar parella en un grup on compartiu ideologia.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Tens moltes ganes de viatjar o de sortir de la rutina. Si no et pots permetre anar gaire lluny, organitzes una escapada. Augmenten els contactes. Estàs més comunicatiu.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Venus per Casa VIII pot afavorir l'economia. Si esperes un ajut o un crèdit, reps notícies. Pots conèixer una persona amb la qual sorgirà una connexió gairebé telepàtica.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

La conjunció Mercuri/Urà porta noves idees. Si cercaves inspiració per a un projecte, trobes el camí adequat. Si detectes les males intencions d'un conegut, posa-hi distància.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

A la feina podria sorgir una relació sentimental i si ja tens parella, les coses es poden complicar. Sigues honest. L'economia millora, però no tan ràpid com t'agradaria.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Sergi Soler Ordeig

'20.000 especies de abejas'

De Estibaliz Urresola Solaguren



El gènere dramàtic

Si el nostre cap no fos tan capritxós, potser no hauríem de dissociar-nos tant del nostre cos; no ens caldria fer ideals ascètics ni metafísica barata. Però en un moviment mesquí de la naturalesa, tot el que puguem arribar a pensar més enllà de la nostra corporeïtat és producte, justament, del nostre cos. Per tant, tan inevitable és haver nascut amb penis com, alhora, sentir-se del sexe femení. A *20.000 especies de abejas*, veiem la conversió d'un nen a una nena. El seu cos ho té molt clar des del principi, el repte es troba en com s'accepta ella mateixa i com ho fan els del seu entorn.

Tot això comença quan l'Ane, mare de tres fills, torna al seu poble natal per estar-hi de vacances. Hi ha unes quantes arestes des del principi, conflictes que es troben en segon terme i que assenyalen un paisatge molt humà: la crisi matrimonial de l'Ane, les seves expectatives artístiques, l'estrès d'educar tres fills, el poc suport emocional de la mare, la llarga ombra del seu difunt i talentós –i faldiller– pare, la fe religiosa que es respira al poble... Però també hi ha la tieta comprensiva, l'amiga sense prejudicis i una fe que pot adquirir moltes formes. Dins aquesta atmosfera, la nou anomenada Lucía, la filla

de l'Ane, troba les eines per definir-se pel que sent que és, i la seva mare els elements per comprendre-la.

La transformació de l'Aitor a la Lucía és el punt de vista des d'on veiem el món, i més que una premissa és una condició. L'heterogeneïtat de caràcters que l'envolten i els conflictes que apareixen es defineixen a partir de la seva identitat de gènere. Dins del gènere dramàtic, és un drama de gènere, perquè, en aquest cas, el seu gènere és dramàtic.

Els plans propers i mòbils, molt personalistes, d'aquesta pel·lícula, despleguen un estil emocional, molt d'acord amb aquest nou cinema de nenes descobrint-se en la infantesa del qual, en aquestes contrades, Carla Simon n'és actualment la màxima representant. Un estil que no busca una *objectivitat* narrativa, sinó posar-se en la pell dels personatges i veure la història a través de les seves mirades i les seves sensacions. Una forma de fer cinema en la qual aquesta pel·lícula excel·leix. Una altra cosa és fins a quin punt aquest cinema altament *emocional* i *empàtic* ha de monopolitzar tota la indústria cinematogràfica europea i quan deixarà de tenir efecte en un públic tan sensible i comprensiu –i un pèl fart, també– amb les nenes en edat de creixement.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas



Tony Malaby Trio porta el seu jazz a la Garriga

Tony Malaby Trio. Festival de Jazz de la Garriga. Teatre El Patronat. Diumenge, 4 de juny, 19h.

Tony Malaby, un dels millors saxofonistes de l'escena novaiorquesa, serà aquest diumenge a la Garriga per actuar dins el seu Festival de Jazz. En aquesta ocasió estarà acompanyat del seu trio europeu, amb Jozef Dumoulin als teclats i Samuel Bert a la bateria.

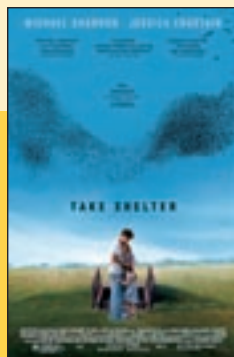


Sarsuela catalana a Torelló

'Cançó d'amor i de guerra'. Teatre Cirvianum, Torelló. Diumenge, 4 de juny, 18.00h.

Espectacle musical de sarsuela que va aconseguir una gran popularitat a mitjans del segle passat. El muntatge, dirigit per Gabriel Miralles, compta amb la presència de la Coral Cervià de Torelló i la de Castellterçol, veus solistes de Cantus Firmus de Centelles i un quartet de corda.

CINECLUB



'Take Shelter'

Estats Units, 2011. Dir.: Jeff Nichols. Curtis LaForche viu en un petit poble amb la seva dona i la seva filla, una nena sorda de 6 anys. Un dia, comença a patir al·lucinacions apocalíptiques en forma de somnis. Sense saber si els malsons són fruit d'una malaltia mental o veritables premonicions, en Curtis comença a construir un refugi per protegir-se d'una eventual tempesta. A través del gènere fantàstic, la pel·lícula explora els terrors latents de la societat contemporània mitjançant un individu que veu a venir el perill, sense saber si és cert o irracional. Davant del dubte, *Take Shelter* qüestiona tot allò que considerem lògic i acceptable dins de la nostra realitat, perquè aquesta se'n pot anar en orris en qualsevol moment. Uns ingredients suggerents i un misteri que preval fins al final.

CINECLUB VIC
Dimarts 6 - 20h
VO en anglès amb subtítols en català
Sessió UVic-UCC
Universitat d'estiu
Espai ETC



'París, Texas'

Alemanya, 1984. Dir. Wim Wenders. Drama, *road movie*. La història comença amb l'aparició d'un home, Travis, al desert texà, sense recordar qui és. Ve del no-res, res no se n'ha sabut durant quatre anys. El seu germà el busca i intenta que recordi com era la seva vida abans, quan va abandonar la dona i el fill. El seu retorn a la civilització també és una reconstrucció personal i la recuperació de la seva família. A mesura, però, que va recuperant la memòria i es relaciona amb persones del passat, es planteja la necessitat de refer la seva vida. Un drama de desamor i reconstrucció vital escrit per Sam Shepard i protagonitzat per Harry Dean Stanton i Nastassja Kinski. La pel·lícula va ser guardonada amb la Palma d'Or al Festival de Canes.

AC GRANOLLERS
Dimarts 6 - 19h VO
Cicle Wim Wenders
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Ara sol ser un monument, però antigament era un creient molt freqüent / 2. Fer anar la pituitària. Alimentació per la vena / 3. Cap de colla. Caminaré estranyament pel sistema de rodatge de tres càmeres. Trident desmanegat / 4. Carreguen. Airós, graciós i potser volatilitzós / 5. Arquebisbe en funcions de monarca ètnic. Punt de mesura del crani / 6. Neci sí, però pecador no gaire. Desconnectats per culpa de la neu / 7. Camp de concentració d'arítjols. El ciclista de les galàxies / 8. Enganyar sense donar la cara. Cara de moneda / 9. Anticip d'anticip. Típic indret per ballar d'esquena. Reneix sense vocalitzar / 10. Tindria l'hàbit de reduir la usuària. Ideal i executat per nostro senyor / 11. Banda sonora de la bailaora. Semblen marcianes o venusianes, però són ravenisses. En Llull abandonat pels dos-cents / 12. Reté incomprensiblement en l'hipertext una alterada Tere. Esberlar matemàticament / 13. Que sigui instal·lada com a germana felina que és. Si n'hi ha és per falta de teca.

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

VERTICALS: 1. Mecanisme de distorsió del raonament verbal lògic amb intencions lúdiques (tres mots) / 2. Ànima de mula. Furors que no fan enfadar. Abracen la Remei / 3. Per dedicar-s'hi cal força decència però encara més paciència. Com s'enfila, la descreguda! / 4. Ganxo per penjar carn i esmicolar la reina. Galera per a tres reus / 5. Ona al moment de trencar. Sortir a veure món amb rumb nord. Ve sense ni cinc / 6. Tota la producció d'aquell senyor que dèiem. Estranya pista: han estat sintetitzats / 7. Rep i no protesta.

Breus deslloriments facials en moviment. Pedra present a la parròquia / 8. Arrani per sota. Si l'analitzen no darà encefalograma pla, ans ascendent / 9. Curset intensiu al despatx dels professors. Tot de gent en fila, quasi una renglera / 10. Blocat perquè no es bellugui. Ja pot ser fresca, l'aigua, que no te'n farà venir ganes / 11. Al cor dels vius. És a l'os com a la coca la cocaïna. Un altre anticip idèntic / 12. Endolceixi gairebé tant com una francesa de pel·lícula. Consistència del material, sobretot del text de tapa dura.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

					1	5	6	
3								9
	6		9		4	3	7	1
	5	2	1			7		
		6	2	4		9		
		9			8		3	
	7	1						5
2					9		1	3
						4	2	

Dificultat: difícil

					3		5	7
				7				
					4	8	9	6
4							3	
6	7		3			2	4	
		5	8				7	
					5			3
		3				7	6	2
4				2	6	5	8	9

QUADRE NUMÈRIC

	+		+	1	11
-		+		-	
	-		+	9	12
-		-		-	
	+	2	+	6	12
-9		10		-14	

SOPA DE LLETRES

O	S	L	C	N	O	L	E	I	E
R	P	L	R	R	A	J	Q	S	A
T	Y	E	E	Z	L	L	T	G	R
Q	O	X	U	R	O	O	A	F	R
A	E	I	E	D	R	A	I	P	O
K	W	A	R	A	F	W	P	Q	S
T	O	V	A	L	L	O	L	A	X
D	J	V	A	L	U	D	N	A	G
X	A	M	C	L	E	T	A	V	J
A	L	L	I	X	T	O	M	Y	Q

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Creuer
- Estora
- Motxilla
- Pala
- Sorra
- Tovallola
- Gandula
- Iot
- Vaixell
- Xanqueta

SOLUCIONS

		-14	10	-9
	4	+	2	+
		-		-
	8	+	5	-
		+		+
		7	+	1
11				

O	S	L	C	N	O	L	E	I	E
R	P	L	R	R	A	J	Q	S	A
T	Y	E	E	Z	L	L	T	G	R
Q	O	X	U	R	O	O	A	F	R
A	E	I	E	D	R	A	I	P	O
K	W	A	R	A	F	W	P	Q	S
T	O	V	A	L	L	O	L	A	X
D	J	V	A	L	U	D	N	A	G
X	A	M	C	L	E	T	A	V	J
A	L	L	I	X	T	O	M	Y	Q

6	9	3	8	1	5	4	2	7
2	8	5	4	7	9	6	1	3
4	7	1	6	3	2	8	9	5
7	4	9	5	6	8	1	3	2
1	3	6	2	4	7	9	5	8
8	5	2	1	9	3	7	4	6
5	6	8	9	2	4	3	7	1
3	1	4	7	5	6	2	8	9
9	2	7	3	8	1	5	6	4

7	4	1	3	2	6	5	8	9
5	8	3	4	9	1	7	6	2
2	6	9	7	8	5	4	1	3
9	3	5	8	4	2	6	7	1
6	1	7	5	3	9	2	4	8
4	2	8	6	1	7	9	3	5
3	7	2	1	5	4	8	9	6
1	5	6	9	7	8	3	2	4
8	9	4	2	6	3	1	5	7

1	J	U	D	E	O	C	R	I	S	T	I	A
2	O	L	O	R	A	R	S	E	R	U	M	E
3	C	I	N	E	R	A	M	A	E			
4	D	U	E	N	A	R	C	A	N	A	S	I
5	E	T	N	A	R	C	A	N	A	S	I	
6	P	E	C	A	L	L	A	T	S			
7	A	R	I	T	J	O	L	A	R	E	I	G
8	R	A	N	T	E	F	I	G	I	E		
9	A	N	A	R	I	A	P	E	S			
10	U	S	A	R	I	A	C	R	E	A	T	
11	L	E	R	V	A	N	E	S				
12	E	R	T	E	N	C	A	R				
13	S	I	A	M	E	S						

Dificultat: mitjana

Dificultat: difícil